

УДК 657.1

Король С. Я.

Київський національний торговельно-економічний університет

ВИЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Стаття присвячена аналізу функціонального потенціалу бухгалтерського обліку. Обґрунтовано критерії визнання функцій бухгалтерського обліку. Визначено функції, що відповідають цим критеріям.

Ключові слова: функції бухгалтерського обліку, бухгалтерське пізнання, критерії визначення функцій, інформаційна функція, пізнавальна функція.

Постановка проблеми. Суспільна оцінка ролі бізнесу передбачає аналіз економічних, екологічних і соціальних наслідків господарської діяльності. Натомість традиційно бухгалтерський облік зосереджений на пізнанні і трактуванні лише її економічної складової. Визначення спроможності бухгалтерського обліку надавати інформацію про інші аспекти господарської діяльності вимагає проведення подальших досліджень його функціонального потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В результаті осмислення розвитку та спроб формування концепції бухгалтерського обліку виникли різні підходи до визначення складу його функцій. Їх узагальнення дає підстави поділити їх на три основні групи:

1) з виділенням п'яти і більше функцій: Б. Аманжолова, Л. Васильєва, Г. Кірейцев, О. Лаговська, У. Марущак, І. Омецінська, М. Проданчук, П. Саблук, І. Садовська, Т. Божидарнік, К. Нагірська, С. Свірко, А. Фаріон, Е. Хендріксен, М. Ван Бреда і Н. Хорунжак;

2) чотириох функціональний: Ю. Верига, М. Виноградова, Т. Гладких, О. Гусакова, А. Пшенична, Л. Кіндрацька, М. Кужельний, В. Лінник, І. Орлов, В. Сопко, О. Сопко, В. Швець;

3) з виділенням трьох і менше функцій: наприклад, В. Бондарчук, Я. Іщенко, В. Савченко та Н. Колос виділяють три; Т. Вочуля, Т. Сльозко та О. Лишиленко – дві, а Р. Мачуга – одну функцію.

Таке різноманіття підходів до розв'язання означеної наукової проблеми є результатом дії цілого ряду об'єктивних і суб'єктивних факторів. Натомість необхідність інформаційного забезпечення соціально відповідального управління підприємством вимагають подальшого розвитку методології бухгалтерського обліку і, зокрема розробки способів і методів опису та фіксації соціальної відповідальності підприємства. У цьому контексті представляють інтерес дослідження функціонального потенціалу бухгалтерського обліку.

Мета статті полягає у визначенні функціонального потенціалу бухгалтерського обліку як основи відображення економічних, екологічних і соціальних наслідків господарської діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Функціональний потенціал будь-якої діяльності відображає іманентний зв'язок між її метою і засобами реалізації. Так, через функції бухгалтерського обліку проявляються його головні властивості. Пізнання цих властивостей дозволяє оцінити спроможність бухгалтерського обліку виконувати поставлені завдання та досягати його мети. Дослідження функцій бухгалтерського обліку, на думку Г. Кірейцева складає основу для підвищення ефективності використання його потенціалу та забезпечення ефективного управління підприємством [1].

Під функціональним потенціалом розуміємо спроможність бухгалтерського обліку виконувати покладені на нього функції. Така спроможність забезпечена сукупністю усіх елементів методу бухгалтерського обліку і реалізується в результаті здійснення відповідних облікових процедур.

В цілому до складу функцій бухгалтерського обліку автори відносять інформаційну, контрольну, аналітичну, оціночну, прогностичну, планову, креативну, науково-пізнавальну, комунікаційну (зворотного зв'язку), виховну, оптимізаційну, мотивуючу, соціальну, трансляційну соціального досвіду, культуро-творчу, регулюючу правового захисту суб'єктів господарювання, моделювання, збереження капіталу, вартісно-ціннісно спрямовану тощо. Так, всі автори розглянутих двадцяти дев'яти літературних джерел називають інформаційну функцію. Натомість, контрольну – 25, аналітичну – 15, соціальну – одинадцять, оціночну – десять, комунікаційну та регулюючу (регулятивну, управлінську) – вісім і т.д. Проте, такий розгорнутий перелік наводить на думку про критерії визнання за бухгалтерським обліком тої чи іншої функції. Визначення таких критеріїв дозволить обґрунтовано стверджувати про коректність визнання за бухгалтерським обліком тієї чи іншої функції.

Покладання широкого функціонального навантаження на бухгалтерський облік є дискусійним. Провівши аналіз пропонованого складу функцій, можемо підтвердити, що «у цих класифікаціях змішані дві основи: цільова та реалізаційна. У першому випадку мова іде про економічні функції, що дозволяють керувати господарськими процесами, і юридичні, що забезпечують контроль фізичних та юридичних осіб, у другому – про контрольні й організаційні функції» [2, с. 544]. Сучасне сприйняття функціонального потенціалу бухгалтерського обліку має певні відмінності. Так, якщо перша група функцій пов'язана із досягненням мети бухгалтерського обліку, то друга – поєднує утилітарне історично зумовлене сприйняття місця бухгалтерського обліку в системі управління підприємством із сучасними уявленнями про його роль у суспільстві. До останньої групи слід віднести, наприклад, такі функції як регулюючу, оптимізаційну, збереження капіталу, соціальну, мотивуючу, виховну тощо. Проте, ми погоджуємось з твердженням щодо недопустимості отождолення функції обліку з функціями сучасних бухгалтерів [3].

Аналіз публікацій свідчить про змішування функцій бухгалтерського обліку як наукової і практичної діяльності. Так, науково-пізнавальну функцію Г. Кірейцев, У. Марущак, С. Свірко, А. Фаріон, Н. Семенишена і Н. Хорунжак називають у загальному контексті наряду із такими функціями як управлінська, контрольна, мотиваційна, правового захисту суб'єктів господарю-

вання та ін. Наприклад, С. Свірко і А. Фаріон так визначають суть науково-пізнавальної функції: «полягає у розвитку теорії та методології бухгалтерського обліку; отримання, накопичення, аналіз нових знань у зазначеній сфері з метою розвитку та удосконалення бухгалтерського обліку» [4, с. 9]. При цьому змістове наповнення даної функції, на відміну від інших, відповідає меті і завданням бухгалтерського обліку виключно як науки. В той же час при визначенні складу функцій бухгалтерського обліку як практичної діяльності автори тяжіють до їх емпіричного обґрунтування. Зокрема, за твердженням М. Кужельного і В. Лінника [5] серед виявлених сорока прийомів реалізації контрольної функції одинадцять є загальнонауковими, п'ять – обліковими, два – аналітичними і лише дванадцять – суто контрольними.

Як зазначає І. Орлов, на розширення складу функцій бухгалтерського обліку суттєво вплинули ускладнення його методологічного інструментарію й урізноманітнення господарської діяльності підприємства: з часом більш досконалим ставав бухгалтерський облік, а отже розширювались функції, які він виконував [6, с. 231]. Зважаючи на те, що одночасно відбувався розвиток системи управління, а отже й розширення та диференціювання посадових обов'язків менеджерів й інших фахівців підприємства, останні перебрали на себе частину контрольних і організаційних функцій, які раніше покладались на працівників бухгалтерії і виконувались доступними їм засобами. Натомість, використання новітніх інформаційних технологій і переоцінка ролі облікової інформації також спонукають до перегляду складу облікових функцій.

Розвиток системи соціально-економічних відносин та наукової економічної думки висуває новітні вимоги до використання функціонального потенціалу бухгалтерського обліку. Як результат, були сформульовані такі новітні пропозиції щодо функцій бухгалтерського обліку як креативна, трансляція соціального досвіду, культуротворча, ціннісно-орієнтована і т.п. Названі «функції бухгалтерського обліку» є доволі дискусійними, зокрема потребує визначення та обґрунтування їх методологічна платформа.

Наведені приклади є доказом актуальності наукового осмислення й теоретичного обґрунтування функцій бухгалтерського обліку. Слід врахувати, що надання системі бухгалтерського обліку не притаманних їй функцій веде до спотворення її ролі [7, с. 73]. Натомість чітка ідентифікація функцій, як зауважує І. Орлов, є вихідною ланкою побудови загальної концепції бухгалтерського обліку [8, с. 114]. Невідповідність якості похідної інформації запитам користувачів нівелює її переваги. Тільки коректне визначення переліку функцій, які повинен виконувати бухгалтерський облік, дозволить точно окреслити його межі та визначити місце у системі управління підприємством, одночасно забезпечивши його цілісність та ефективність. Очікуємо, що зазначене дозволить обґрунтувати використання функціонального потенціалу бухгалтерського обліку за специфічних умов – обліково-інформаційного відтворення соціальної відповідальності підприємства.

При визначенні складу функцій бухгалтерського обліку потрібно керуватись певними критеріями.

Одним з таких критеріїв є цілі бухгалтерському обліку, оскільки саме вони, за словами Я. Соколова, «диктують його функції» [2, с. 544]. Натомість, мета бухгалтерського обліку, зокрема

обліку соціальної відповідальності, підпорядкована інформаційним запитам заінтересованих сторін та керівників підприємства і задана йому ззовні. Як наслідок, функції бухгалтерського обліку реалізуються у зовнішньому інформаційному середовищі. Т. Сльозко вказує на той факт, що функція задається облікової системі ззовні і відображає її роль у зовнішньому середовищі [9, с. 139]. Таким середовищем для бухгалтерського обліку є система управління. При цьому облік, як функція системи управління, взаємодіє з іншими її функціями. Така взаємодія потребує чіткого розподілу «ролей» або, іншими словами, функцій бухгалтерського обліку.

Зазначене змушує під новим кутом розглядати пропозицію Г. Кірейцева щодо поділу функцій бухгалтерського обліку на зовнішні та внутрішні [10, с. 42; 11, с. 171–172]. Так, зовнішні функції обліку вчений пропонує розглядати у взаємозв'язку із існуючими економічними потребами, інтересами, економічними й правовими відносинами. Натомість, внутрішні функції обліку пов'язує із реалізацією його методичних прийомів відображення фактів господарської діяльності підприємства, технічних елементів професійної діяльності працівників облікового і управлінського апарату – тим, що складає його внутрішній потенціал. Даний підхід викликає певні заперечення. Слід зважати на те, що дефініція «функція» розкривається у зовнішньому вияві якісних і сутнісних властивостей бухгалтерського обліку у системі управління підприємством [8, с. 114].

Отже, функції бухгалтерського обліку проявляються у зовнішньому середовищі, а існуюча методологічна платформа, як внутрішній вияв його властивостей, забезпечує умови для виконання таких функцій. Іншими словами, функції є зовнішнім проявом іманентних властивостей бухгалтерського обліку.

Уявлення про бухгалтерський облік як про інформаційну систему, дозволяє встановити зв'язок між її входом і процесом пізнання фактів господарського життя підприємства, а також виходом і наданням інформації користувачам про його соціальну відповідальність. Такий погляд на інформаційну систему бухгалтерського обліку є основою наукового обґрунтування облікового пізнання фактів господарського життя та надання користувачам потрібної інформації, зокрема, про соціальну відповідальність підприємства.

Саме у цьому контексті на особливу увагу заслуговують інформаційна, контрольна, аналітична й оціночна функції бухгалтерського обліку. Виконання даних функцій пов'язане із розпізнаванням фактів господарського життя та визначенням тих, які можна розглядати як докази соціальної відповідальності підприємства. Змістові характеристики названих функцій автори неодноразово надавали аналізу, пов'язуючи з виконанням певних завдань. Наприклад, забезпечення законності діяльності підприємства та виконання договорів (В. Бондарчук, Л. Васильєва, І. Омецінська, В. Савченко, Н. Колос, Д. Плевич, Т. Сльозко, В. Швець); достовірності бухгалтерської інформації (перевірка правильності ведення бухгалтерського обліку) (Б. Аманжолова, С. Свірко, А. Фаріон); ефективності діяльності підприємства, у тому числі: доцільності господарських операцій, збереження і ефективного використання майна власника, перевірки виконання управлінських рішень господарського характеру, а також запобігання порушенню інтересів власни-

ків (В. Бондарчук, Л. Васильєва, Я. Омецінська, І. Садовська, Т. Божидарнік, К. Нагірська, В. Савченко, Н. Колос, Д. Пілевич, Т. Сльозко, В. Сопко, О. Сопко, В. Швець) та інші. В цілому понад половина завдань, які проаналізовані М. Кужельним і В. Лінником, із природи самого бухгалтерського обліку не випливає, а тому працівники бухгалтерій їх виконують унаслідок закріплених за ними посадових обов'язків [5]. Такі завдання не пов'язані із використанням методичних прийомів бухгалтерського обліку. Разом з тим, названі завдання характерні іншим функціям управління, зокрема контролю і аналізу. Очевидно, що між ними і бухгалтерським обліком тісний зв'язок через його продукт. Не викликає заперечення те, що «своєчасна, якісна та достатня за обсягом облікова інформація, що характеризує об'єкти управління, забезпечує обґрунтованість рішень, дає змогу контролювати та об'єктивно оцінювати процеси й результати економічного відтворення» [12, с. 10]. Але це не дає підстави стверджувати, що такий контроль і оцінка відносяться до функцій бухгалтерського обліку.

Ряд авторів звертаються до «методичної» аргументації тих чи інших функцій бухгалтерського обліку. При цьому ігнорують власне призначення відповідних методичних прийомів.

Проведене дослідження функціонального потенціалу бухгалтерського обліку показало, що серед традиційних функцій на підтримку заслуговує лише інформаційна функція. Виявлений прямий зв'язок між інформаційною функцією бухгалтерського обліку та його етапами (накопичення, зберігання, обробки та надання інформації користувачам); а також прямий зв'язок між інформаційною функцією та елементами методу бухгалтерського обліку (бухгалтерськими рахунками, подвійним записом, балансом і звітністю) спонукають до пошуку аналогічних зв'язків як критеріїв визначення інших функцій бухгалтерського обліку. Не зважаючи на те, що тривалий час оцінка, контроль та аналіз сприймалися нібито як основні методичні прийоми бухгалтерського обліку, проведене дослідження не виявило таких зв'язків. На нашу думку, контроль та аналіз в межах системи бухгалтерського обліку доцільно розглядати як допоміжні методичні прийоми, які використовуються на різних етапах облікового процесу. Оцінці і оцінюванню відводиться важливе місце у первинному визнанні об'єктів обліку та підготовці інформації для заінтересованих сторін. Проте, запропонованим нами критеріям визнання функцій бухгалтерським обліку вона не відповідає.

Якщо результатом виконання інформаційної функції є певним чином систематизована, накопичена, оформлена (оброблена) і надана користувачам інформація, виникає питання про її основу або базу даних. Така база даних створюється у ході пізнання фактів господарського життя підприємства у ході виявлення, вимірювання, визнання об'єктів і реєстрації господарських операцій, дані про які підлягають подальшій обліковій обробці.

Відзначимо, що бухгалтерська та юридична практика має приклад використання терміну «пізнавальна функція». Науково-пізнавальну функцію за теорією бухгалтерського обліку визнавав Г. Кірейцев [12]. Зауважимо, що у філософському сенсі процес пізнання буття або його частини, якою являється господарська діяльність, є безкінечним. Тому будь-яка визначена у гносеологічному контексті пізнавальна діяльність буде його

частиною. У контексті «забезпечення пізнання певного аспекту соціально-економічних об'єктів, процесів і явищ» унікальним нам представляється не предмет, а метод бухгалтерського обліку. Змістовно бухгалтерська пізнавальна діяльність прямо орієнтована на інформаційні потреби користувачів інформації, створює можливості для отримання ними знань і задоволення їх потреб у пізнанні об'єктивної реальності та у формуванні їх світогляду, переконань, системи цінностей. Разом з тим, характер пізнання ФГЖ через метод бухгалтерського обліку є методологічно об'єктивним. Його слід розглядати через зв'язок «мета – об'єкт – знання».

Враховуючи епістемологічний характер процесу пізнання фактів господарського життя підприємства, пропонуємо визнати за бухгалтерським обліком пізнавальну (когнітивну) функцію (утилітарного спрямування на відміну від науково-пізнавальної, про яку говорять Г. Кірейцев), яка передбачає ідентифікацією (розпізнання) об'єктів обліку та відповідає суті бухгалтерського обліку як процесу пізнання. Вона не лише є передумовою виконання інформаційної функції, але й відображає особливість і призначення бухгалтерського обліку та зміст діяльності облікових працівників. Виділення такої функції дозволяє акцентувати увагу на процесі бухгалтерського пізнання об'єктивної реальності, передбачає використання методичних прийомів аналізу, контролю і оцінки. Сутність використання названих прийомів полягає у визначенні правомірності здійснення та реєстрації господарських операцій. Так, у процесі пізнання фактів господарського життя підприємства з метою ідентифікації об'єктів бухгалтерського обліку виконуються наступні заходи:

- контроль кожного факту господарського життя на предмет відповідності внутрішнім і зовнішнім регламентам;
- аналіз кожного факту господарського життя за певними ознаками, на предмет відповідності умовам визнання активів та зобов'язань підприємства;
- оцінювання кожного факту господарського життя підприємства.

Отже, коли З. Гуцайлюк зауважує, що «основною функцією бухгалтерського обліку все ж є збір, форматування й опрацювання інформації для потреб управління» [14, с. 465], вчений фактично визнає прерогативу пізнавальної та інформаційної функцій бухгалтерського обліку.

В результаті виконання пізнавальної функції на вході інформаційної системи отримуємо дані про об'єкти, які відповідають умовам визнання і підлягають відображенню у первинних документах і на рахунках бухгалтерського обліку.

Як зазначалось, функції бухгалтерського обліку на практиці відбиваються на конкретних облікових завданнях. У цьому контексті представляє інтерес трактування облікових завдань М. Кужельним і В. Лінником. Вчені обмежуються такими:

- безперервне, суцільне, взаємозв'язане й документоване *спостереження* за економічними процесами та явищами в усіх ланках економіки;
- створення вихідної інформаційної бази для планування, стимулювання, організації, регулювання, аналізу та контролю через забезпечення всіх рівнів управління для прийняття управлінських рішень достовірною та своєчасною інформацією про економічні процеси і явища, що відбуваються, про стан засобів господарства [15].

Фактично перше з наведених завдань прямо відповідає пізнавальній, а друге – інформаційній функції бухгалтерського обліку. Наведені визначення містять характеристики процесів пізнання та створення інформації, які представляють інтерес для загального аналізу облікового процесу.

Наведений приклад підтверджує думку про те, що бухгалтерському обліку притаманні дві функції: пізнавальна і інформаційна. Таке «звуження» функцій бухгалтерського обліку, з однієї сторони, є наслідком перерозподілу різноманітних завдань між функціями системи управління, а, з іншої, – відображає значення облікової інформації, без якої не може виконуватись будь-яка з його функцій. Між пізнавальною і інформаційною функціями існує тісний причинно-наслідковий зв'язок, а саме:

– доцільність пізнавальної функції зумовлена необхідністю створення бази даних для реалізації інформаційної функції, а її змістова складова конкретизується через вимоги користувачів до продукту інформаційної функції;

– якість виконання інформаційної функції безпосередньо залежить від результатів реалізації пізнавальної функції.

Ці функції забезпечують досягнення поставленої мети – інформаційне обслуговування учасників господарського процесу, та виконання завдань бухгалтерського обліку фактів господарського життя підприємства.

В комплексі вони відображають дуальність бухгалтерського обліку як інформаційної системи – її вхід і вихід, демонструють її довершеність і забезпечують виконання тих вимог (ролей), які у різні часи покладалась на неї. Такий підсумок є результатом «поглибленої інтеграції» функцій бухгалтерського обліку у процесі розвитку методологічної та методичної основ бухгалтерського обліку, яку передрікали Г. Кірейцев [12], В. Савченко та Н. Колос [16, с. 26].

Висновки. З наведеного вище можна зробити такі висновки:

1. Під час визначення функціонального потенціалу бухгалтерського обліку не доцільно використовувати утилітарний підхід і орієнтуватись на завдання, які на практиці покладаються на працівників бухгалтерії.

2. Критеріями визначення функції бухгалтерського обліку вважаємо: наявність прямого зв'язку з метою бухгалтерського обліку; заданість бухгалтерському обліку ззовні як функції управління; забезпечення виконання відповідними обліковими процедурами і використання специфічних методичних прийомів бухгалтерського обліку.

3. Обраним критеріям відповідають пізнавальна та інформаційна функції бухгалтерського обліку. «Звуження» функцій бухгалтерського обліку є результатом перерозподілу завдань між функціями системи управління.

4. Інформаційна функція бухгалтерського обліку передбачає забезпечення користувачів інформацією, яка потрібна їм для прийняття рішень. Виявлений прямий зв'язок між даною функцією, з однієї сторони, та обліковими процедурами й елементами методу бухгалтерського обліку, з іншої. Виокремлення інформаційної функції відображає значення облікової інформації у інформаційну епоху і, зокрема, для виконання всіх функцій системи управління підприємством.

5. Пізнавальна функція бухгалтерського обліку передбачає ідентифікацією (розпізнання) його об'єктів, яка передувє їх виявленню і реєстрації, та відображає його епістемологічний характер. Доцільність виокремлення даної функції зумовлена необхідністю створення бази даних для реалізації інформаційної функції, а її змістова складова конкретизується через дотримання вимог користувачів до інформації (звітності) як продукту бухгалтерського обліку.

6. Підвищення уваги до пізнавальної функції бухгалтерського обліку є передумовою виявлення, відображення в бухгалтерському обліку та надання інформації про економічні, екологічні та соціальні наслідки господарської діяльності підприємств заінтересованим сторонам.

Список використаних джерел:

1. Кірейцев Г. Функции учета в механизме управления сельскохозяйственным производством / Г. Кірейцев. – К. : Изд-во УСХА, 1992. – 240 с.
2. Соколов Я. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней : [учебн. пособие для вузов] / Я. Соколов. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 1996. – 638 с.
3. Камінська Т. Управлінський облік, аналіз і контроль в системі менеджменту на підприємстві / Т. Камінська. // Облік і фінанси АПК. – 2009. – № 3. – С. 78–83.
4. Свірко С. Теоретичні засади бухгалтерського обліку в секторі загального державного управління / С. Свірко, А. Фаріон // Фінанси, облік і аудит. – 2013. – Вип. 2(22). – С. 223–241.
5. Кужельний М. Теорія бухгалтерського обліку : [підручник] / М. Кужельний, В. Лінник. – К. : КНЕУ, 2001. – 334 с.
6. Орлов І. Призначення бухгалтерського обліку та його історична модифікація / І. Орлов // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2011. – № 3. – Ч. 2(21). – С. 231–241. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eztuir.ztu.edu.ua/id/eprint/2747>.
7. Петрук О. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку : [монографія] / О. Петрук. – Житомир : ЖДТУ, 2005. – 420 с.
8. Орлов І. Функції бухгалтерського обліку та їх розвиток / І. Орлов // Вісник ЖДТУ. Серія «Економічні науки». – 2012. – № 1(59). – С. 114–116.
9. Сльозко Т. Облік у «рульовому колесі» менеджменту / Т. Сльозко // Науковий вісник Академії муніципального управління : зб. наук. праць. Серія «Економіка». – 2010. – Вип. 8. – С. 135–143.
10. Кірейцев Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки : [монографія] / Г. Кірейцев. – Житомир : ЖДТУ, 2007. – 236 с.
11. Марчук У. Роль функцій обліку та контролю в управлінні діяльністю підприємств / У. Марчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ej.kherson.ua/journal/economic_06/298.pdf.
12. Кірейцев Г. Напрями розвитку галузевого обліку в сільському господарстві України / Г. Кірейцев. // Науковий вісник Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. – 2012. – Вип. 169. – Ч. 2. – С. 9–24.
13. Шигун М. М. Розвиток теорії та методології моделювання системи бухгалтерського обліку: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня д-ра екон. наук : 08.00.09 / Держ. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України, 2010. – 36 с.
14. Гуцайлюк З. Економічний контроль і контрольна функція бухгалтерського обліку / З. Гуцайлюк // Сучасні проблеми економіки і менеджменту : тези доповідей міжн. наук-прак конф (Львів, 10–12 листопада 2011 р.). – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2011. – С. 465–466.

15. Кужельний М. Теорія бухгалтерського обліку : [підручник] / М. Кужельний, В. Лінник. – К. : КНЕУ, 2001. – 334 с.
16. Савченко В. Взаємозв'язок інформаційної та контрольної функцій бухгалтерського обліку / В. Савченко, Н. Колос // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія «Економічні науки». – 2010. – Вип. 18. – Ч. 2. – С. 23–26.

Король С. Я.

Київський національний торгово-економічний університет

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ФУНКЦИОНАЛЬНОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА

Резюме

Статья посвящена анализу функционального потенциала бухгалтерского учета. Обоснованы критерии признания функций бухгалтерского учета. Определены функции, соответствующие этим критериям.

Ключевые слова: функции бухгалтерского учета, бухгалтерское познание, критерии признания функций, информационная функция, познавательная функция.

Korol S. Y.

Kyiv National University of Trade and Economics

DETERMINATION OF ACCOUNTING FUNCTIONAL POTENTIAL

Summary

The article deals with the functional potential of accounting. Criteria of accounting functions recognition are grounded. Defined functions of accounting corresponded to these criteria.

Keywords: functions of accounting, accounting cognition, criteria for determining the function, information function, cognitive function.